

VINERI • 9 MAI 2014 • ANUL LXIV NR. 19

FONDAT ÎN 1951
FOAIA
100 ANI

românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Și eu vreau să fiu ROMÂNIA

Absolvenții și-au luat zborul spre cerul vieții

PS Episcop Siluan a fost decorat cu Ordinul Meritul Cultural

CALENDAR ORTODOX

12 mai, luni, †) Sf. Mc. Ioan Valahul; Sf. Epifanie, Arhiep. Ciprului; Sf. Gherman, Patr. Constantinopolului.
 13 mai, marți, Sf. Mc. Glicheria; Sf. Cuv. Serghe Mărt.
 14 mai, miercuri, Sf. Mc. Isidor; Sf. Sfințit Mc. Terapont (Înjumătățirea praznicului Cincizecimii).
 15 mai, joi, Sf. Cuv. Pahomie cel Mare; Sf. Cuv. Ahile, Ep. Larisei.
 16 mai, vineri, Sf. Cuv. Teodor cel Sfințit; Sf. Mc. Isachie, Simeon și Petru.
 17 mai, sâmbătă, Sf. Ap. Andronic; Sf. Iunia; Sf. Cuv. Nectarie și Teofan.
 18 mai, duminică, Sf. Mc. Petru, Dionisie și Hristina; Sf. Mc. Teodot și cele 7 Sf. Mc. Fecioare. Duminica a V-a după Paști (a Samarincii).

Gândurile săptămânii

„Mi-am regretat adesea discursurile, dar niciodată tăcerile.”
 Publilius Syrus

„Sunt două păcate principale din care toate celelalte păcate se nasc: nerăbdarea și lenea.”
 Franz Kafka

„Scrive în nisip lucrurile rele care ți se fac și scrie în marmură lucrurile bune care ți se întâmplă!”
 Parabolă Arabă

„România este o țară înconjurată de români”
 Nicolae Iorga

„Personalitățile mari întotdeauna au întâmpinat opoziție din partea minților mediocre.”
 Albert Einstein

„A fi fericit înseamnă iubire, așa că a fi fericit înseamnă suferință, așa că nefericirea înseamnă iubire, sau iubirea înseamnă suferință, sau suferință din prea multă fericire.”
 Woody Allen

„Simpatia formează prietenia; dar în dragoste există un fel de antipatie, de pasiune opusă. Fiecare tinde să fie celălalt și împreună fac un întreg.”
 Samuel Taylor Coleridge

„Pentru a realiza lucruri mari trebuie să și visăm, nu numai să facem; trebuie să și credem, nu numai să plănuim.”
 Anatole France

„Caracterul fără inteligență poate multe, însă inteligența fără caracter nu face nimic.”
 Marcus Tullius Cicero

„De ce și-ar iubi un om lanțurile, chiar de-ar fi făcute din aur?”
 Francis Bacon

„Cel care nu are curajul să vorbească pentru drepturile sale nu poate câștiga respectul celorlalți.”
 Rene G. Torres

„Râsul este un dezinfectant de origine divină, cu condiția să râzi totdeauna la timp înainte de a se întinde infecția.”
 Octavian Paler

„Cel mai frumos lucru pe care putem să-l experimentăm este misterul.”
 Albert Einstein

Jula

Adunare generală la AȚRU

Miercuri, 14 mai, va avea loc o nouă ședință a adunării generale a Auto-governării pe Țară a Românilor din Ungaria. În cadrul ședinței vor figura pe ordinea de zi, expunerea

enunțului de legitimitate, modificarea statului de funcționare al AȚRU și aprobarea compendiului intern al Autogovernării pe Țară. Ședința va avea loc la sediul AȚRU, cu începere

de la ora 14.00. O următoare ședință a adunării generale AȚRU, pentru darea de seamă și aprobarea bilanțului AȚRU, va avea loc pe 28 mai, tot cu începere de la ora 14.00. A.B.

Ședința anuală a Uniunii Culturale

Prezidiul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria convoacă ședința Adunării generale a UCRU pe data de 17 mai, cu începere de la ora 10.30. Pe ordinea de zi vor figura: darea de seamă despre activitatea din anul 2013; dezbateră și aprobarea gospodăririi din anul 2013; dezbateră și aprobarea gospodăririi din anul 2013 a săptămânalului „Foaia

românească”; planul de lucru și proiecte pentru anul 2014; aprobarea planului bugetar pentru anul 2014 (decizie asupra folosirii subvenției de 1% din impozitul personal oferit Uniunii). Printre subiectele principale se va găsi și dezbateră problemelor legate de alegerile de autogovernare minoritare din toamna anului 2014.

O noutate a ședinței va fi că în urma celor mai noi modificări introduse în Legea Civilă începând cu data de 15 martie 2014, membrii unei Uniuni sunt și „organizațiile fără drept juridic sau societățile civile”. Deci, în urma acestei modificări, și delegații comunităților locale românești vor avea din nou drept de vot la ședințele Uniunii Culturale.

O noutate a ședinței va

E.Ș.

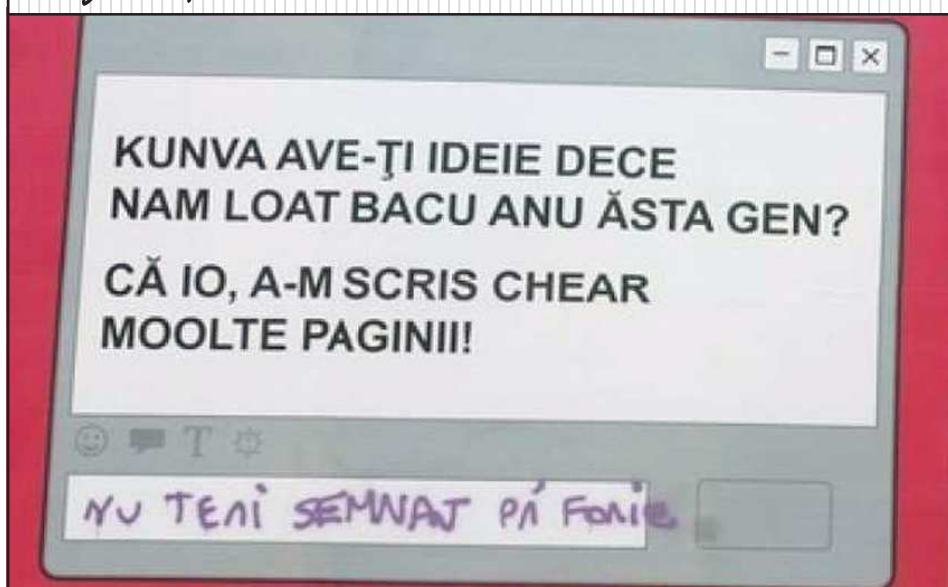
Luni, 12 mai, ora 18.00, Institutul Cultural Român din Budapesta organizează în saloanele sale cea de a treia ediție a programului „TransArte”, care alătură muzica de jazz poeziei contemporane din România. Dacă la primele două ediții publicul a avut ocazia să se întâlnească cu

„TransArte”

grupul de jazz „3Circles” și poetul Ioan Es. Pop, respectiv cu saxofonistul și clarinetistul Nicolas Simion și poetul Ion Mureșan, de această dată Marius Mihalache va completa

prin interludii muzicale lectura poetului Dan Mircea Cipariu. Acesta va recita în limba română o selecție de poeme din cel mai recent volum al său de versuri „singurătatea vine pe facebook” (2012), concommitent cu proiecția lor, în traducere literară în limba maghiară.

Poza săptămânii

Așa să nu faceți la bac!

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Serbare de bun rămas la Liceul „N. Bălcescu” din Jula (foto: Ana Cioca)

PS Episcop Siluan a fost decorat cu Ordinul Meritul Cultural al României

Comunitatea românilor din Ungaria se poate mândri deja cu patru membri care au fost distinși cu Ordinul Meritul Cultural al României. Primul care a primit această înaltă distincție a statului român este artistul plastic Ștefan Oroian, care a primit Ordinul Meritul Cultural în grad de Cavaler în anul 2005. Apoi, de Ziua Națională a României, pe 1 Decembrie 2011, au fost distinse de către președintele României, Traian Băsescu, două doamne: dr. Maria Berényi, filolog, director al Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria a primit decorația Ordinul Meritul Cultural în grad de Comandor, iar Eva Iova Șimon, redactor-șef al săptămânalului „Foaia românească”, membru al Prezidiului Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria a fost onorată cu decorația Ordinul Meritul Cultural în grad de Ofițer. Săptămâna trecută, pe 29 aprilie 2014, președintele Traian Băsescu a decorat zece prelați ai românilor din diaspora, printre care și pe Preasfințitul Părinte Siluan, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, care a primit Ordinul Meritul Cultural în grad de Cavaler, la categoria Culte.

Președintele României, Traian Băsescu, a hotărât acordarea Ordinului Meritul Cultural pentru zece prelați români din afara granițelor României „în semn de înaltă apreciere pentru eplăvia și harul de care au dat dovadă în activitatea lor misionar-pastorală, pentru dăruirea cu care s-au implicat în viața comunităților românești din afara granițelor țării apărând interesele României și promovând dialogul interconfesional”, informează un comunicat de presă al Președinției.

Traian Băsescu a spus că acest gest reprezintă un simbol al recunoștinței pe care le-o poartă acestor ierarhi ai Bisericii Române, care, departe de țară, îi țin uniți pe români alături de biserică și le creează posibilitatea de a se întâlni.

La ceremonia de la Palatul Cotroceni au fost prezenți doar cinci din cei zece prelați care au fost decorați de președinte, respectiv Înaltpreasfințitul Iosif (Ilie) Pop, mitropolit al Mitropoliei Ortodoxe Române a Europei Occidentale și Meridionale, Preasfințitul

Siluan (Ciprian) Șpan, episcop al Episcopiei Ortodoxe Române a Italiei, Preasfințitul Timotei Lauran, episcop al Episcopiei Ortodoxe Române a Spaniei și Portugaliei, Preasfințitul Macarie (Marius Dan) Drăgoi, episcop al Episcopiei Ortodoxe Române a Europei de Nord, Preasfințitul Siluan (Cristian Constantin) Manuilă, episcop al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria.

„Tuturor am vrut să le dau un semn de recunoștință, nu numai celor mai înalți ierarhi din afara frontierelor, dar și preoților de rând care slujesc în biserică, care organizează vizite ale românilor în spații de românism oriunde s-ar afla el în lume. Vă mulțumesc mult și luați decorația de astăzi ca un semn de respect și de mulțumire a statului român pentru serviciul pe care îl faceți nu numai bunului Dumnezeu, dar și românilor”, a mai afirmat șeful statului român.

Traian Băsescu a ținut să precizeze că decorațiile vor fi transmise prin ambasade și ierarhilor care au

absentat de la ceremonie. La rândul său, Patriarhul Daniel, prezent la ceremonia de decorare de la Palatul Cotroceni, a declarat că este o onoare deosebită pentru cei zece ierarhi pe care șeful statului i-a decorat astăzi, „dar și pentru întreaga Biserică Ortodoxă Română, deoarece este recunoașterea unei activități pastoral-misionare foarte intensă și foarte bogată”.

„Este vorba despre o experiență nouă, niciodată Biserica Ortodoxă Română nu a avut o diasporă atât de mare, aproape 4 milioane de credincioși ortodocși români și aceasta a însemnat înființarea de sute de parohii. Avem o șansă și o provocare în același timp, ca experiență nouă și o șansă de a arăta că Biserica urmează pe credincioșii ei și răspunde nevoilor spirituale, pastorale, oriunde s-ar afla ei”, a mai declarat Patriarhul Daniel, adăugând că „această obligație, datorie spirituală a Bisericii a fost ajutată de către statul român”.

E.Ș.

EDITORIAL

Și eu vreau să fiu ROMÂNIA

După ce exact acum 10 ani, la 1 mai 2004, odată cu aderarea Ungariei în rândul țărilor Uniunii Europene, am devenit cu toții „cetățeni europeni”, iată că în scurt timp, poate că încă în acest an 2014, noi, românii din Ungaria vom putea avea, dacă vrem, pe lângă cetățenia maghiară și pe cea română. Toate acestea pentru că Senatul României a adoptat săptămâna trecută, în mod tacit, o propunere legislativă pentru modificarea Legii 20/1991 a cetățeniei române, o inițiativă ce simplifică în mare măsură acordarea cetățeniei române pentru etnicii români din alte state, care cunosc limba română. Dar nu vă grăbiți încă să vă adunați actele și să completați cererile pentru cetățenia română, deoarece propunerea legislativă pentru modificarea Legii cetățeniei române mai trebuie să fie adoptată și de Camera Deputaților din Parlamentul României, aceasta fiind camera decizională în privința acestui proiect. Să sperăm totuși...

Pentru cine și de ce este asta o veste bună? În primul rând pentru românii care trăiesc în jurul granițelor României, cei din Ucraina, Ungaria, Serbia, Bulgaria (pentru Moldova existând deja o înlesnire a obținerii cetățeniei române), precum și pentru cei din Balcani (Macedonia, Albania și Grecia), care vorbesc limba română. Modificarea legii, dacă va trece fără probleme și prin Camera Deputaților, va ușura viața acelor etnici români, care vor să dobândească sau să redobândească cetățenia română. Condițiile vor fi doar următoarele: să aibă vârsta de 18 ani și să nu fi fost condamnați în țară sau în străinătate pentru o infracțiune care îi face nedemni de a fi cetățeni români. Legea cetățeniei române mai cere ca solicitanții să cunoască limba română și să posede noțiuni elementare de cultură și civilizație românească. Adoptarea finală a modificării Legii cetățeniei române ar fi un mare pas făcut înspre apropierea românilor din jurul granițelor României.

Cu siguranță, printre românii din zona Cernăuțului vor dori mult mai mulți să devină (unii mai bătrâni să redevină) cetățeni români, deoarece istoria lor se leagă mai strâns de statul român actual decât trecutul românilor din Ungaria sau Serbia. Românii care trăiesc pe teritoriul Ungariei sau Serbiei de azi nu au făcut niciodată parte din România de azi, cea unită la 1 Decembrie 1918. Cu toate că și aceste comunități au avut delegați la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, pe acești români istoria i-a sortit să rămână în afara granițelor statului numit România.

De ce să vrea acum oricare dintre ei să obțină cetățenia română? La ce le-ar folosi? Cu siguranță, la fiecare pentru altceva. Micherecheanul ar rămâne tot micherechean, vlahul tot vlah, aromânul tot aromân, dar nimeni nu le va mai putea contesta că, peste toate acestea, sunt și români, cu acte în regulă, acolo în locurile în care trăiesc. Pe noi ne interesează mai mult la ce ne-ar folosi nouă, românilor din Ungaria, obținerea cetățeniei române. Până la adoptarea finală a modificării Legii, să ne jucăm fiecare măcar cu ideea ce am face dacă...

Eu, dacă aș avea cetățenia română, aș avea o legătură sufletească mult mai puternică cu țara a cărei limbă o vorbesc. Aș putea să am abonament la orice bibliotecă sau arhivă din România, ca să pot citi ce vreau sau să pot cerceta trecutul nostru comun.

Dacă aș avea cetățenia română nu-i sigur că m-aș duce să votez la alegerile din România, ca să nu încurc viața celor ce trăiesc în interiorul țării. Cred că este, în primul rând, dreptul lor să-și aleagă conducătorii pe care îi vor, pe care îi merită. Sau poate că m-aș duce să-i votez tocmai pe cei care au o viziune de ansamblu asupra întregii națiuni române, oriunde s-ar afla pe planetă.

Dacă aș avea cetățenie română n-aș mai fi privită doar cu îngăduință de România, ci cu respect, pentru că și eu aș fi ROMÂNIA.

Eva Șimon

Slujbă arhierescă și botez la parohia ortodoxă din Săcal

Preasfințitul Părinte Siluan, Episcopul românilor din Ungaria, alături de un sobor de preoți și diaconi, a săvârșit duminică, 4 mai, Sfânta Liturghie, la biserica din Săcal, în duminica a doua după Învierea Domnului, dedicată Femeilor Mironosițe.

În cuvântul său de învățătură, Preasfinția Sa a vorbit despre rolul pe care femeile mironosițe îl au în iconomia mântuirii, și anu-

me acela de a fi primele vestitoare ale Învierii Domnului, dar și demnitatea specială de care se bucură femeia în creștinism și locul ei în misiunea pastorală a Bisericii noastre.

Având ca model pe Maica Domnului și pe mironosițe, femeia creștină este un

partener de dialog, de misiune și de mântuire pentru bărbat, pildă de curaj, eroism și slujire a vieții, prin maternitate și angaja-

ment familial. De aceea, duminica a doua după Sfințele Paști este considerată în spațiul creștin ortodox ca adevărată zi de omagiere a femeii creștine, a darurilor ei specifice cu care Dumnezeu a înzestrat-o, pentru a contribui la mai binele neamului omenesc.

Această duminică a fost o zi cu totul specială pentru familia preotului acestei parohii, părintele Ionuț Negrău și soția sa Adela, care și-au creștinat fetița, pe Maria Sofia. Ceremonia botezului a avut loc imediat după slujbă și a fost săvârșită de PS Părinte Siluan și mai mulți preoți și diaconi, iar nașii de botez ai micuței au fost soții Aida și Daniel Oltian din Oradea. Într-un moment atât de important și frumos pentru părintele Ionuț și preoteasa Adela, au avut alături foarte mulți credincioși din parohie, prieteni și rude din România. A.B.

Paștile morților la Micherechi și Jula

Paștile morților este o sărbătoare dedicată spiritelor morților, zi în care se sfințesc mormintele în cimitir, se împart pomeni în amintirea celor decedați. Această credință de pomenire a morților se practică și în zilele noastre la credincioșii ortodocși. Duminică, 27 aprilie, la Micherechi, după săvârșirea Sfinței Liturghii, preotul paroh Ioan Bun a slujit în cimitir, unde au participat câteva familii, rude mai apropiate ale celor decedați. Preotul a împărtășit învățătura Bisericii ortodoxe care ne lămurește clar și foarte simplu că din biserică fac parte nu numai cei vii, care încă poartă sufletul în trupurile lor ci și sufletele morților, adică biserică triumfătoare, acelor care au decedat, a sufletelor care au

plecat din lumea aceasta și biserică lucrătoare acelor care încă suntem vii și avem dorință ca să ne rugăm într-însa. Cei prezenți la slujbă au venit ca să-și aducă aminte de părinții, moșii și strămoșii lor, după care în numele celor răposați au luat pomană colaci și ouă roșii. După terminarea slujbei, în liniștea cimitirului, sub soarele cald de primăvară s-a auzit doar rugăciunea preotului pentru sufletele celor adormiți.

La fel, și în cimitirul din Orașul Mare Românesc din Jula s-au adunat numeroși români în Duminica Tomii, pe 27 aprilie, pentru ca alături de preotul Teodor Marc să se roage pentru sufletele celor adormiți, părinților, soților și copiilor, rudelor și cunoscuților lor. A.C.

Parastas la 6 săptămâni de la trecerea în veșnicie

În Biserica Ortodoxă, cultul morților este foarte dezvoltat și are o importanță deosebită. Parastasele sau pomenirile sunt rugăciuni însoțite de milostenii, care se fac pentru morți.

Familia Cozma din Jula a ținut parastas de 6 săptămâni în Duminica Tomii, pe 27 aprilie, în Catedrala Sf. Nicolae din Jula în amintirea celei care a fost Floarea Cozma, născută Țârlea, o bună credincioasă a Bisericii ortodoxe, care lipsea de la sfințele liturghii doar când sănătatea nu-i mai permitea să participe.

În jurul preotului Teodor Marc s-au adunat membrii familiei răposatei, soțul, copiii și nepoții îndurerăți, rude și cunoscuți de la Micherechi, satul de origine al familiei Cozma. Alături de

familia îndurerată a cinstit memoria răposatei Floarea Cozma și membrii Corului „Pro Musica” din Jula, care au intonat cântările tradiționale ale slujbei de parastas.

Familia Floarea și Ioan Cozma s-au mutat la Jula de la Micherechi, aducând cu ei tradițiile, obiceiurile românești și credința ortodoxă, pe care le-au transmis nu doar copiilor, ci și nepoților și strănepoților lor. Legătura lor strânsă cu comunitatea românească s-a dovedit și prin faptul că de mai multe decenii au fost abonați fideli ai revistei „Foaia românească”. E.Ș.

Oferiți 1 %
din impozitul
Dumneavoastră
Bisericii Ortodoxe
Române
din Ungaria
Cod tehnic: 0293

Viitorul comunităților depinde de tineri

Organizațiile civile ale naționalităților din județul Bichiș au fost invitate la un forum cu ombudsmanul pentru naționalități. Pe 30 aprilie, *Dr. Szalayné Dr. Sándor Erzsébet*, comisarul adjunct pentru drepturile naționalităților din Ungaria s-a întâlnit cu slovaci, țigani și români din județ. Cu toate că au fost invitate la forum 60 de organizații civile, au participat doar 7. Dintre cele românești au fost reprezentate Asociația Culturală Română „Mihai Purdi” din Otlaca-Pustă, Asociația pentru Tradițiile și Viitorul Românilor din *Medgyesegyháza* și *Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria*.

Subiectul principal al forumului civil a fost domeniul tineretului. După prezentarea organizațiilor, participanții au discutat cu doamna comisar adjunct despre viitorul organizațiilor și comunităților lor. Aceștia au căzut de comun acord că sfera civilă a ajuns într-o situație foarte grea datorită problemelor financiare, deoarece funcționarea și activitatea acestor organizații depind de sistemul proiectelor.

În ce privește viitorul organizațiilor civile, cei prezenți au accentuat că integrarea tinerilor în comunitățile naționalităților și iden-

titatea minoritară a acestora este o problemă acută pentru toți. Este mare nevoie de o deschidere și muncă intensivă și hotărâtă spre tineri, altfel comunitățile își vor pierde urmașii.

Comisarul adjunct pentru naționalități a atras atenția participanților că oficiul ombudsmanului protejează în primul rând drepturile naționalităților din Ungaria, ajută prin organizarea forumurilor de schimb de experiență și evaluează starea acestor comunități, însă activitatea și viitorul lor depinde de cei care le alcătuiesc, de membrii comunităților.

Rita Păcș

Pe scurt...

OTLACA-PUSTĂ

O mulțime de manifestări dedicate zilei copilului și zilei familiei au avut loc, duminică, 4 mai, la Otlaca-Pustă. Primăria a organizat o zi plină de programe și distracție pentru toți cei care au dorit să-și petreacă o zi în aer liber la sălașul Drăgan din Otlaca. În organizarea evenimentului a fost implicată și Asociația Culturală Română „Mihai Purdi”, mai mulți membri ai asociației au ajutat voluntar la eveniment la deservirea copiilor și a muncitorilor cu mâncare, ceaiuri, răcoritoare, etc.

BICHIȘCIABA

Autogovernarea Românească din Bichișciaba așteaptă micii povestitori la o nouă ediție a concursului românesc de povestire, care va avea loc pe 9 mai, la Casa Poveștilor din Bichișciaba. Vor participa elevi ai școlilor bilingve din Ungaria și elevi de la școlile unde limba română se predă ca obiect de studiu. Concursul va începe la ora 9.00.

MACĂU

Autogovernarea Românească din Macău organizează sâmbătă, 10 mai, o petrecere românească pentru toți românii din oraș. Balul va avea loc la restaurantul „Kisbagoly” din Macău, cu începere de la ora 18.00.

POCEI

O nouă ediție a competiției sportive „Cupa Prieteniei” va avea loc în această lună în localitatea Pocei din Bihorul unguresc, organizatorul evenimentului fiind Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria. La concursul care se va desfășura în ziua de 23 mai, cu începere de la ora 9.00, sunt așteptați copii din toate localitățile românești din Ungaria.

CHITIGHAZ

Asociația Culturală a Românilor din Chitighaz, a cărui președinte este *Gheorghe Gros*, organizează în luna iunie un pelerinaj în România la mănăstiri și obiective cultural-religioase din zona Sibiu și Brașov. Conform organizatorilor, la pelerinaj vor participa în jur de 50 de chitighăzeni, iar excursia se planuiește pentru zilele de 26-29 iunie.

Alegerile pentru membrii din România în Parlamentul European au loc duminică, 25 mai 2014

Consulatul General al României la Jula organizează pentru dvs. secția de votare la sediul misiunii, adresa: 5700 Gyula, Strada Munkácsy, nr. 12, Telefon: +36-66/465130, <http://gyula.mae.ro>

Pot vota toți cetățenii români aflați în străinătate (inclusiv turiștii), pe baza următoarelor documente prevăzute de lege:

- cartea de identitate, cartea electronică de identitate, cartea de identitate provizorie,
- buletinul de identitate,
- pașaportul diplomatic, pașaportul diplomatic electronic,
- pașaportul de serviciu, pașaportul de serviciu electronic,
- pașaportul simplu, pașaportul simplu electronic, pașaportul simplu temporar.

ATENȚIE!

Cetățenii români care s-au înscris pe listele de vot dintr-un alt stat membru al UE nu vor mai

avea dreptul să voteze și pentru alegerea reprezentanților României în Parlamentul European.

Nu se poate vota cu acte expirate sau cu titluri de călătorie!

Vă rugăm să contactați din timp misiunile diplomatice pentru actualizarea documentelor.

Pentru mai multe informații, vă punem la dispoziție „Ghidul alegătorului român din străinătate” postat la adresa: www.mae.ro.

De asemenea, vă recomandăm să accesați site-ul Ministerului Afacerilor Externe, secțiunea dedicată alegerilor pentru Parlamentul European: www.mae.ro/node/25786, dar și pagina de web a Biroului Electoral Central: www.bec2014.ro și cea a Autorității Electorale Permanente: www.roaep.ro.

Pentru exercitarea dreptului de vot pe teritoriul Ungariei, vor fi organizate patru secții de votare,

astfel:

● Secția nr. 182, Budapesta 1, Ambasadă, 1146 Budapest, Thököly út 72

● Secția nr. 183, Budapesta 2, Institutul Cultural Român, 1146 Budapest, Izsó utca 5

● Secția nr. 184, Gyula, Consulatul General, 5700 Gyula, Munkácsy utca 12

● Secția nr. 185, Szeged, Consulatul General, 6720 Szeged, Kelemen utca 5.

Marius Mihalache, la un concert de jazz dedicat „Zilei Europei”, la Budapesta

Duminică, 11 mai, de la ora 17.30, Institutul Cultural Român din Budapesta, în colaborare cu grupul EUNIC Budapesta și Reprezentanța Comisiei Europene la Budapesta (Europa Pont) organizează un concert de jazz dedicat „Zilei Europei” sub genericul „EU Jazz Express”, în Piața Erzsébet, un binecunoscut loc de petrecere a timpului liber.

Invitatul din acest an al Institutului Cultural Român din Budapesta este muzicianul de jazz *Marius Mihalache*.

Acesta va participa la concertul „EU Jazz Express 2014” alături de importanți muzicieni invitați de instituturile culturale prezente la Budapesta, între care îi amintim pe: *Kadri Voorand* – vocal (Estonia), *Christina von Bülow* – saxofon (Danemarca), *Mamelo Gaitanopoulos Orpheus* – saxofon, trompetă (Israel), *Elvan Araci* – trombon (Turcia), *Henryk Gembalski* – vioară (Polonia), *Robert Balzar* – contrabas (Cehia), *Anton Mühlhofer* – tobe (Austria) și *István Gyárfás* – chitară (Ungaria).

Două educatoare de naționalitate română au încheiat cu succes practica la Grădinița română din Bătania

Acest an școlar s-a terminat cu bine pentru două dintre studentele Universității „Sfântul Ștefan” din Szarvas, care și-au încheiat acum cei trei ani de practică pedagogică la Grădinița română „Lucian Magdu” din Bătania. *Leopold Andrea* și *Farkas Andrea* au studiat la Facultatea de Pedagogie, pentru a deveni educatoare.

În prezența reprezentantului universității, profesor doctor docent *Florin Olteanu*, studentele au ținut câte două ore demonstrative exemplare, dovedind că au calități necesare acestei frumoase, dar grele profesii. Ele au avut planuri de lecție bine structurate, și-au pregătit

materiale didactice exemplare și au comunicat foarte bine cu copiii. *Leopold Andrea* a ținut ocupații de Arte vizuale și Povestire a educatoarei, iar *Farkas Andrea* i-a mobilizat pe micuți la ora de sport și la cea de joc muzical. Practica pedagogică și ocupațiile s-au desfășurat exclusiv în limba română, sub îndrumarea mentorilor: prof. drd. *Mihaela Putin* și educatoarea *Nagy Katalin*. La examinarea finală au mai făcut parte din comisie și directoarea *Iulia Olteanu*, precum și prof. *Adelina Olteanu-Sturza*. Calificativele obținute de cele două studente au fost *Excelent*, ele primind nota 5 din partea comisiei de examinare. Le dorim cu toții mult succes în viață și sper ca tot ceea ce au învățat în grădinița aceasta să fie doar baza pregătirii lor ca foarte bune educatoare de naționalitate română.

Mihaela Putin

Ziua familiei și pregătiri pentru Iepuraș la Grădinița română din Bătania

Miercuri, 16 aprilie 2014, copiii Grădiniței Române „Lucian Magdu” din Bătania, coordonați de doamnele educatoare *Adelina Olteanu-Sturza*, *Ecaterina Nagy* și *Mihaela Putin*, au organizat Ziua Familiei, așteptând împreună Sfânta Sărbătoare de Paște.

Părinții, frații și surorile copiilor au răspuns invitației în număr foarte mare. Evenimentul a început cu un scurt program al copiilor care a cuprins cântece, dansuri și poezii cu tematică pascală, în limbile română, maghiară și engleză. Apoi, copiii, părinții, educatoarele și personalul grădiniței au fost împărțiți la 6 mese, la fiecare masă realizându-se diferite decorațiuni de Paști: coșulețe pentru ouă roșii, ouă de-

corate cu diferite semințe, cu ace de gămălie colorate și cu modele variate realizate din hârtie.

Încondeierea ouălor reprezintă un obicei străvechi în tradiția românească.

Ouăle încondeiate sunt o mărturie a datinilor, credințelor și obiceiurilor pascale, reprezentând un element de cultură spirituală specific românească.

În holul grădiniței, lucrările realizate de copii, împreună cu doamnele educatoare, în zilele precedente, precum și decorațiunile pentru Paște realizate în această zi, au fost expuse în așteptarea Iepurașului.

Copiii au căutat în iarbă ouăle lăsate de Iepuraș, care i-a recompensat pentru munca depusă, apoi au fost inaugurate jucăriile din curtea grădiniței, spre bucuria copiilor.

Prof. Adelina Olteanu-Sturza

A fost lansat concursul de bursă pentru liceenii de naționalitate

Secretariatul de Stat pentru culte, naționalități și relațiile cu societatea civilă din cadrul Ministerului Resurselor Umane a lansat, pe 23 aprilie, concursul pentru obținerea bursei de studii pentru liceenii de naționalitate.

Bursa pentru liceenii de naționalitate a fost fondată de către vicepremierul *Navracsics Tibor* în anul

2011. Vor fi sprijiniți elevii talentați ai școlilor medii de naționalitate și bilingve, cu situație financiară precară.

Bursa de studii va oferi 60 de mii de forinți lunar în ultimii doi ani înainte de bacalaureat, de la 1 septembrie 2014 pentru ultimii doi ani școlari 2014/2015 și 2015/2016 pentru câte un elev din fiecare școală

de naționalitate. Condiții de participare: să fie cetățean maghiar; să aparțină comunității de naționalitate; la sfârșitul anului școlar anterior să fi avut o medie de cel puțin 4,00 și să nu primească altă bursă de studii. Elevul va fi propus pentru bursă de către școala lui. Termenul de înaintare a dosarelor este 15 mai 2014. A.C.

„Perinița” 2014

Centrul Cultural Românesc din Iula va găzdui vineri, 6 iunie, de la ora 10.00, Festivalul folcloric „Perinița”. La eveniment vor par-

ticipa elevi de la școlile în care se predă limba română în Ungaria, precum și echipe folclorice românești din Ungaria. Festivalul dan-

sului și cântecului popular românesc este organizat de către Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria. A.B.

Absolvenții de la Liceul „N. Bălcescu” și-au luat zborul spre cerul vieții

Liceul „Nicolae Bălcescu” din Jula a îmbrăcat sâmbătă, 3 mai, straie de sărbătoare: în această zi, absolvenții promoției 2010/2014, au spus adio școlii și profesorilor lor. În deschiderea programului festiv, absolvenții au depus coroane de flori la bustul revoluționarului Nicolae Bălcescu din fața clădirii. Întonând imnurile cunoscute ale despărțirii, și-au luat un bun rămas de la colegii mai mici din celelalte clase și de la profesori. A fost ziua zâmbetelor și a lacrimilor de despărțire.

Ziua de 3 mai a fost o zi marcată cu litere de aur în viața tinerilor absolvenți ai liceului românesc din Jula. Sala festivă a Centrului Cultural Românesc din Jula s-a dovedit neîncăpătoare pentru părinți, bunici, cunoșcuți și prieteni veniți să fie alături de absolvenți la ultimul sunet al clopotelului.

După patru ani petrecuți în băncile liceului românesc, 44 de tineri și-au luat rămas bun sâmbătă, 3 mai, nu doar de la colegi și profesori ci și de la copilărie, pășind pe drumul maturității. Astfel, elevii celor două clase terminale, însoțiți de diriginții lor Valeria Lengyel și Marta Sălăjan Bordaș, încărcați de emoții dar și de nostalgie au participat la festivitatea de adio. Cuvinte de laudă, cuvinte de mulțumire și, nu în ultimul rând, cuvinte de adio s-au auzit în sala festivă de la directoarea liceu-

lui Maria Gurzău Czeplédi, care, acum la sfârșitul anilor de liceu, le-a împărtășit sentimente subliniind solemnitatea momentului și importanța sa. Poezia renumitului poet român Nichita Stănescu, poezia intitulată „Adolescenții pe mare” a fost purtătoare de mesaj pe tema adolescenței, motivul mării, motivul biblic al mersului pe mare.

„Pe marea vieții veți călători când cu sufletul plin de bucurii, când cu inima întristată. Veți călători când curajoși, când lipsiți de speranțe, când plini de ambiții mari, dar totodată uneori și de plângeri. Atunci să vă vină în minte mesajul poetului român, să vă vină în minte mersul pe valuri în picioare”, a spus în cuvântarea sa directoarea liceului, care i-a mai sfătuit să nu uite rugăciunea seninătății: „Doamne, acordă-mi seninătatea să accept lucrurile pe care nu le pot

Fotoreportaj
în pag. a 12-a

schimba, curajul să pot să schimb lucrurile, care se pot schimba, înțelepciunea de a înțelege deosebirea.” Cu aceste cuvinte le-a urât în numele său și al corpului didactic un călduros adio.

Profesori, părinți, elevi, invitați au asistat la un încântător program artistic prezentat de absolvenții de la Liceul „N. Bălcescu”.

La sfârșitul programului, directoarea i-a felicitat pe absolvenții celor două clase pentru rezultatele merituose la învățătură, la concursurile școlare, înmânându-le premiile binemeritate:

Placheta „Bălcescu”:
– Anamaria Hegedűs (12A)
– Cristina Kövér (12B)

Premiul Fundației

„Pro discipulis”:

– Nicoleta Bogyó (12A)
– Mercedes Mărcuț (12A)
– Cintia Hodișan (12B)

Premiul Doamnei Iuliana Jurău Rad pentru conduita exemplară:

– Fanni Jurca (12A)
– Suzana Roșu (12B)

Premiul Doamnei Ana Crișan pentru rezultate deosebite la matematică:

– Mihai Sava (12B)
– Anamaria Hegedűs (12A)
– Cristina Kövér (12B)

Premiul special al AȚRU pentru atitudinea pozitivă față de limba maternă și de cultura românească:

– Jenifer Iuhăș (12B)

Premiul UCRU pentru

activitatea din cadrul Teatrului Român de Amatori:

– Erica Bigu (12A)

Premiul special al corpului didactic pentru rezultate deosebite la sport:

– Gheorghe Marc (12A)

Directoarea le-a urât absolvenților un drum neted, fără obstacole, i-a asigurat că pe acest drum nu vor fi niciodată singuri și că pot reveni oricând în acest loc, unde s-au format spiritual, intelectual și moral. Absolvenții, împreună cu diriginții lor, au intrat și în sala profesorală pentru o ultimă revedere, unde i-a așteptat corpul didactic, pedagogii care i-au învățat să-și deschidă aripile către cel mai înălțător zbor pe cerul vieții. A. Cioca

Bilingvism: variabilitate și schimbări în comunitățile din Ungaria

Martți, 22 aprilie, la Institutul de Lingvistică din cadrul Academiei Maghiare de Știință a avut loc prezentarea cărții „Kétnyelvűség: variabilitás és változás magyarországi közösségekben / Bilingvism: variabilitate și schimbări în comunitățile din Ungaria” scrisă de Ana Borbély, cercetător în cadrul Centrului de Cercetare Multilingvistică al instituției ei gazdă. Cartea a apărut în acest an la Editura L'Harmattan în cadrul unui proiect susținut de Baza Națională de Cercetare Științifică, proiect desfășurat în perioada 2010–2013.

În deschiderea evenimentului, Kenesei István, directorul Institutului de Lingvistică, a arătat că în instituția pe care o conduce activează o sută de cercetători pentru care multilingvismul este o stare de fapt naturală.

Cartea Anei Borbély a fost prezentată de Csilla Bartha, conducătoarea Centrului de Cercetare Multilingvistică, care a precizat că volumul de față face parte din seria a doua de lucrări științifice renumite sub tema „Construcții și discursuri despre multilingvism în Europa Centrală și de Est”. Renunța cerce-

taoarea a arătat că volumul „Bilingvism: variabilitate și schimbări în comunitățile din Ungaria” este rezultatul unei munci de cercetare, care a început încă din anii '90 și este un rezumat important al muncii de cercetare de 2 decenii. A adăugat că din punct de vedere sociolingvistic lucrarea se numără printre rarități.

În cuvântul său, Ana Borbély a precizat că cercetarea a efectuat-o la nivelul comunității românești din Micherechi și Chitighaz, pe criteriul empiric, din punct de vedere sociolingvistic. A subliniat că din acest punct de vedere, localitatea Micherechi este, pentru cercetător, un Pământ al Făgăduinței. A mai mărturisit că localitatea Chitighaz se află aproape de sufletul ei pentru că este

locul natal: „A fost interesant să mă întorc în localitatea natală, despre care credeam că știu tot. Privită prin ochiul cercetătorului, al lingvistului, mi s-a arătat altfel – o altă fereastră mi s-a deschis spre lume”. Autoarea a mai arătat că această carte se adresează deopotrivă colegilor de breaslă, dar și celor pentru care bilingvismul este un fapt neobișnuit, precum și celor pentru care acesta este o stare firească de fapt.

La eveniment au participat alături de cercetători de la Institutul de Lingvistică, membrii Societății Culturale a Românilor din Budapesta și ES Victor Alexandru Micula, ambasador și Răzvan Ciolcă, consilier la Ambasada României din Budapesta.

Gabriela Enea Elekes

Mândruțau din nou merge la Cannes

Filmul „Fehér Isten” – „Dumnezeu alb” al regizorului maghiar de origine română Cornel Mândruțau a fost selectat să participe la categoria Un certain regard al Festivalului de film de la Cannes.

Filmul cu care Mândruțau va merge la Festivalul de Film de la Cannes, cel mai mare festival de film din Europa, tratează istoria prieteniei dintre o fetiță și un câine. Acțiunea este plasată într-o lume utopică, în care stăpânii trebuie să plătească o suprataxă după fiecare corcitură, de aceea îi aruncă în stradă cu sutele. Tatăl fetei de 13 ani, Lili, scapă și el de Hagen, cățelul

fetei, iar Lili pleacă în căutarea lui. Între timp câinii aruncați în stradă se revoltă și, conduși de Hagen, pornesc să se răzbune pe oameni.

Cornel Mândruțau este la a șasea sa participare la Cannes: în 2003 a mers în Franța cu pelicula „Două săptămâni de-ale regizorilor”, în 2004 cu „Micul Apocrif”, în 2005 cu Johanna, în 2008 cu Delta (pentru care a luat premiul Fipresci) și în 2010 cu „Ființă tandră – Planul Frankenstein”. Premiera mondială a peliculei „Fehér Isten” – „Dumnezeu alb” va avea loc în data de 17 mai, la Cannes, în prezența realizatorilor.

I. Kaupert

„Foaia românească”, singura revistă din Ungaria prezentă în Catalogul Asociației Jurnaliștilor Români de Pretutindeni

Am primit recent la redacție un plic trimis din Israel, de către doamna Lucreția Berzintu, secretar al Asociației Jurnaliștilor Români de Pretutindeni. Plicul misterios conținea „Catalogul Asociației Jurnaliștilor Români de Pretutindeni”, editat recent de AJRP, „o apariție originală”, un catalog cum „nu a mai apărut până în prezent”.

Asociația Jurnaliștilor Români de Pretutindeni s-a constituit în 2011, cu sediul central la Montreal (Canada) și reunește jurnaliști români din toate colțurile lumii. Singura publicație din Ungaria prezentă în acest catalog este săptămânalul „Foaia românească”.

În Catalog sunt prezentate cele mai importante publicații ale românilor de pretutindeni, din Republica Moldova, Israel, Statele Unite ale Americii, Canada, Ungaria, Italia, Noua Zeelandă, Grecia, Ucraina, Australia, Belgia, Austria, Cehia, Germania, Olanda și Serbia. E.Ș.

„Bijuterii muzicale” cu Brahms, Beethoven și Schumann

În seara de 31 mai, cu începere de la ora 19.30, Institutul Cultural Român Budapesta în parteneriat cu Budapest Music Center organizează recitalul de muzică clasică „Bijuterii muzicale” cu Răzvan Suma, Toma Popovici și Horia Dumitrache. Evenimentul va avea loc în sala de concert a Budapest Music Center (1093 Bp. str. Mátyás nr. 8). Cei trei muzicieni români continuă seria evenimentelor intitulate „Bijuterii muzicale”, inițiate de Institutul Cultural Român Budapesta în vara anului 2013. Programul serii va include piese de Johannes Brahms, Ludwig van Beethoven și Robert Schumann.

Despre literatura și cultura română în contextul globalizării, la ICR Budapesta

În perioada 24–27 aprilie, la Budapesta a avut loc Festivalul Internațional de Carte. Evenimentul ajuns în acest an la cea de a XXI-a ediție a reunit o sută de autori renumiți din 25 de țări și 400 de scriitori, cercetători, artiști maghiari din Ungaria și din străinătate. În acest an, Turcia a fost invitata de onoare a festivalului. Premiul orașului Budapesta a fost acordat la această ediție scriitoarei finlandeze *Sofi Oksanen*.

România a fost reprezentată și în acest an de Institutul Cultural Român de la Budapesta, care s-a alăturat Ministerului Culturii, organizatorul standului oficial. În cadrul festivalului, ICR Budapesta a găzduit la sediul său vineri, 25 aprilie, o masă rotundă cu

tema: „Literatura și cultura română în contextul globalizării. O nouă șansă pentru artiștii și gânditorii români?”. Au participat la acest dialog scriitorii: *Norman Manea*, *Simona Sora*, *Radu Aldulescu*, *Doina Ruști*, *Filip Florian* și *Matei Florian*. Moderatorul discuției a fost *Daniel Cristea Enache*, care a precizat de la început că însăși prezența scriitorilor la masa rotundă demonstrează schimbarea față de 1989, dacă ne gândim că *Norman Manea* a fost exilat politic în 1987. După părerea criticului literar „a pornit un fenomen ireversibil”.

În deschiderea discuției, *Norman Manea* a arătat că a optat să scrie în limba română și la New York. Scriitorul a precizat că a plecat din România în 1987, la Berlin, iar peste un an a ajuns la New York. A mărturisit că limba maternă este pentru fiecare scriitor

patria sa, scriitorul fiind ancorat adânc în limba maternă: „Am luat limba și odată cu ea casa, patria care nu se desparte de cochilia sa”. Scriitorul a precizat că fiind de loc din Bucovina, de timpuriu a fost pus în con-

tact cu multe limbi, dar limba română a rămas limba în care iubește, regretă, se bucură sau plânge. La întrebarea moderatorului, „Cum a fost scos de americani din sacul cu necunoscuți?”, scriitorul a arătat că a ajuns în SUA cu o carte tradusă în germană în anul petrecut la Berlin, iar norocul său a fost ca editorul de la *Globe Press* să fie de origine germană. *Norman Manea* a arătat că din punctul său de vedere, globalizarea are un efect preponderent pozitiv și dincolo de realizările economice dintr-o țară, realizările culturale au un impact internațional deosebit.

Scriitoarea *Doina Ruști* a arătat că se situează pe poziția celor care vede efectul pozitiv al globalizării, precizând că însăși prima sa carte – *Zogru* – tradusă în limba maghiară de *Enikő Szenkovits* și prezentată în cadrul festivalului –

a fost posibilă datorită unei burse instituite de guvernul maghiar pentru traduceri din orice limbă.

Simona Sora a arătat: „Trăim într-o lume complet secularizată, globalizarea ar trebui pusă în paranteze de către orice scriitor adevărat”.

Scriitorul *Radu Aldulescu* a precizat că datorează globalizării unele lucruri bune printre care se numără și apariția în traducere maghiară la această ediție a *Târgului de Carte a cărții sale „Proorocii Ierusalimului”, după participarea sa la târg cu câțiva ani în urmă. A fost de asemenea beneficiarul unei burse de creație în Germania. Dar aceasta din urmă i se pare o soluție de avarie pentru scriitor: „ar fi important ca scriitorul să poată trăi din dreptul de autor în țara sa”. În continuare a atras atenția și asupra unui alt aspect:*

înainte de 1990 exista o cenzură politică, iar astăzi locul ei a fost preluat de cenzura economică.

La întrebarea moderatorului *Daniel Cristea Enache*, adresată co-autorului romanului „*Băiuțeii*”, „De ce crede că acea copilărie a unor copii din Epoca de Aur a lui *Ceașescu* interesează azi în epoca globalizării?”, *Matei Florian* a arătat: „Scriu despre lucrurile în care cred și nu pentru un cititor virtual. Am scris despre o copilărie în comunism. Nu renunț la copilăria mea în care m-am simțit fericit”.

Pe parcursul seriei literare s-a discutat și despre situația stranie prin care de cele mai multe ori, lucrările scriitorilor din țări vecine ajung să fie traduse prin intermediul unei limbi de circulație și nu în mod direct. Scriitorul *Filip Florian* a adus în discuție și faptul că marile culturi impun lis-

te cu scriitori pe care editorii din țările mai mici le preiau în mod mecanic. El a recunoscut că personal datorează mult unui context fericit prin care a fost tradus într-o limbă de circulație.

În încheierea discuției, *Norman Manea* a concluzionat că, venind din America, a regăsit la această masă rotundă tot ce ține de acasă: cu frustrările, umorul, tristețea și cultura deopotrivă. „Noi nu putem face România mai mare geografic decât este, nici să o mutăm în alte spații. Tot ceea ce putem face este să avem bucuria paginii scrise”, a spus *Norman Manea*.

La ediția din acest an a Festivalului Internațional de Carte au fost lansate în limba maghiară: „*Vizuina*” de *Norman Manea*, în traducerea *Gabrielei Koszta*, „*Mărta jelenesei*” de *Marta Petreu*, în limba maghiară de *Németi Rudolf*, romanul „*Zogru*” de *Doina Ruști*, prin tălmăcirea făcută de *Enikő Szenkovits*, „*Hotel Universal*” de *Simona Sora*, „*Proorocii Ierusalimului*” de *Radu Aldulescu*, în maghiară de *Kirilla Teréz* și romanul „*Băiuțeii*” de *Matei Florian* și *Filip Florian*, în maghiară de *Lóvetei Lázár László*.

(În numărul următor vom reveni cu informații legate de lansările de cărți românești la târgul de carte de la Budapesta.)

Gabriela Enea Elekes

Amatori români au făcut sport pentru vindecarea copiilor bolnavi

Sâmbătă, 3 mai, începând de la ora 10.00 s-a desfășurat cea de-a VI-a competiție a semimaratonului de la Jula. În cadrul acestei competiții au fost organizate concursuri în mai multe categorii: alergare în categoria copiilor, scaun pe roți, patine pe roți, alergare: 7, 14, 21 km (o rundă a fost de 7 km), ștafetă 21 km (3x7 km) și ciclism 34 km.

Sâmbătă parcul din fața Cetății din Jula a fost plin de sportivi amatori, copii și adulți. Corturile ridicate au oferit diferite mâncăruri, băuturi, jocuri distractive pentru copii, servicii sanitare. Pe scenă am putut urmări diferite programe distractive, muzică, dans.

Pentru sportivi, programul a început cu un scurt antrenament de încălzire. Competiția a început prin concursul copiilor apoi au urmat celelalte concursuri.

La fel ca și în anii precedenți, la competiție au participat mulți amatori români:

Zita Zelenyánszki, elevă de 10 ani la Școala Generală „N. Bălcescu”, la categoria copii I, s-a calificat pe locul 3, Tiberiu Rocsin (profesor de educație fizică) anul acesta a participat pentru prima dată, în anii trecuți fiind însoțitorul elevilor școlii. Zoltán Borszédi a participat la categoria ciclism 34 km, David Kozma și fratele său

Gabor Kozma cu prietenul lor Mezei József la categoria ștafetă 21 km, Zita Kozma a alergat 21 km.

Zoltán și Gheorghe Borszédi, începând din anul 2011, participă regulat la acest eveniment, acum au fost pentru a treia oară.

„În primul an am alcătuit o echipă cu tatăl meu, cu socrul meu și cu fratele meu. Soția mea a fost însărcinată cu Gyurci, atunci

nici în cel mai rău vis nu m-am gândit că vom păți ce am pățit. Gyurci s-a născut la 13 iulie 2011. Niciun medic nu a observat nicio problemă nici la soția mea, Erica, nici la copilașul nostru. Ne-am bucurat tare mult de venirea lui pe lume. La trei săptămâni după naștere parcă a căzut cerul pe noi, atunci doctorii au observat că bebelușul nostru e bolnav, are cancer. Din clipa aceea și pentru el alergăm, rezultatul nu ne interesează. De două ori am participat la semimaraton, azi numai la 7 km. În fiecare an tot mai mulți prieteni ni se alătură, în anul acesta au mai alergat Tiberiu Mihut, dr. Tiberiu Bányai, Tiberiu Rocsin și Ficzer Ottó”, ne-a mărturisit Gheorghe Borszédi.

„Noi am participat pentru ca să facem sport și să ajutăm copiii bolnavi cum a fost și verișorul nostru Gyurci”, ne-a spus Gabor Kozma. După competiție, majoritatea participanților a consumat din ciorba gătită de Ioan Netea. Sperăm că banii care s-au adunat o să-i ajute pe copiii bolnavi. MIC

Vlad Țepeș și Matei Corvin, vedetele TIFF

Două figuri istorice ale căror destine au fost legate acum mai bine de cinci secole sunt vedetele campaniei de imagine a TIFF 2014. Vlad Țepeș și Matei Corvin se „reîntâlnesc” în 2014, în ipostaza de cinefili, pe vizualurile Festivalului Internațional de Film Transilvania (30 mai-8 iunie). Brandul TIFF a avut, în fiecare an, o identitate vizuală unitară și foarte puternică, lansarea posterului și a spotului video devenind evenimente în sine.

Pentru prima dată în istoria festivalului, ajuns la cea de-a 13-a ediție, conceptul vizual nu a mai fost creat de echipa TIFF, ci a fost lansat ca provocare pentru tinerii artiști, printr-un concurs. Câștigătorul competiției este Paul Bucovesan, un tânăr artist grafic din Cluj, cu studii la Universitatea de Arte Plastice și Design, secția Foto-Video: Procesare Computerizată a Imaginii, și o experiență de șapte ani în design grafic. Acesta a realizat conceptul grafic pen-

film, în ciuda diferențelor regionale și a background-ului cultural. Matei Corvin a fost întotdeauna un simbol al Clujului, un loc de întâlnire pentru populația orașului, toate drumurile ducând, într-un final, la stația sa din Piața Unirii. Vlad Țepeș, deși domnitor al Țării Românești din punct de vedere istoric, a devenit figura centrală cu care este identificată Transilvania după apariția cărților și a filmelor care l-au imprimat în memoria colectivă ca Dracula. Modelele randate 3D îmbină vechiul cu modernul, iar ochelarii de pe fața figurilor creează un contrast umoristic între cultura tradițională și pop culture, asemănător, dar totodată diferit de cel cu care a fost obișnuit publicul festivalului de-a lungul anilor”, este argumentația lui Paul Bucovesan pentru conceptul vizual.

O mențiune specială din partea organizatorilor TIFF îi revine conceptului „Cluj, o sută de ani și ceva de cinema”, semnat de Doru

tru diverse companii și evenimente, a avut două expoziții de grafică și mixed media, iar o lucrare a sa a fost publicată în cadrul proiectului „Clujul meu, Clujul tău”.

Propunerea sa a fost aleasă de board-ul TIFF dintr-un număr de peste 100 trimise. Cele patru proiecte finaliste, pe lângă cel al lui Paul Bucovesan, le aparțin lui Paul Săvulescu, Radu Gaciu, Ionuț Popescu și Andrei Mărginean.

„În 2014, Matei Corvin și Vlad Țepeș sunt reuniți ca entități istorice de către pasiunea ipotetică pentru

Pop și Sergiu Lupșe. Afășele lor, o serie de fotomontaje cu imagini de arhivă suprapuse peste fotografiile recente ale unor spații cheie din Cluj, vor marca celebrarea a 100 de ani de la realizarea primelor producții cinematografice în oraș, în cadrul campaniei Cluj - oraș al filmului.

Festivalul Internațional de Film Transilvania (30 mai-8 iunie 2014) este organizat de Asociația pentru Promovarea Filmului Românesc și Asociația pentru Film și Cultură Urbană, cu sprijinul Centrului Național al Cinematografiei.

TV

O lacrimă de fată
Sâmbătă, 10 mai, ora 11.00,
TVR Internațional

Găsirea cadavrului unei fete înecate declanșează ancheta autorităților locale, care ajung la concluzia că este vorba de un accident. „Dialogul dintre cele două priviri, privirea cu ochiul liber și privirea cu lupa telescopică a aparatului, dialogul dintre cele două mijloace de cercetare, constituie adevărata dramaturgie a acestui film, sursa tensiunii din subtext, a unui interes care depășește curiozitatea pentru story-ul presupunerii.”

După dealuri
Sâmbătă, 10 mai, ora 23.00, HBO

„După dealuri” spune povestea a două fete care au crescut împreună și care se reîntâlnesc după câțiva ani de despărțire. Alina (Cristina Flutur) se întoarce din Germania să o ia cu ea pe Voichița (Cosmina Stratan), prietena ei din copilărie de care se simte încă foarte atașată. Voichița și-a găsit însă calea în credință, iar maicile printre care trăiește la mănăstire țin locul familiei pe care nu a avut-o niciodată. Alina luptă cu toate puterile să recâștige afecțiunea Voichiței, făcându-i pe cei din jur să se întrebe de unde vine forța care o animă.

Dincolo de pod

Duminică, 11 mai, ora 20.10, TVR 2
În preajma lui 1848, în Ardeal, Mara (Leopoldina Bălănuță), aprigă și întreprinzătoare preocupată, se opune iubirii fiicei ei Sida (Maria Ploae) pentru neamțul Hans. Dar după ce tinerii se căsătoresc, Sida se dezvăluie la fel de rapace ca și mama ei.

TEATRU

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL DE TEATRU NOU 2014, LA ARAD

Vineri, 9 mai 2014 – duminică, 18 mai 2014

Teatrul Clasic „Ioan Slavici” din Arad organizează în perioada 9–18 mai 2014 cea de a doua ediție a Festivalului Internațional de Teatru Nou. Cele peste 25 de spectacole incluse în program se vor juca atât în cele două săli ale teatrului organizator, cât și în cluburi și în aer liber.

Claudiu Groza, selecționerul acestei ediții, a explicat: „Pentru că orice festival e un prilej de reflecție – în măsura în care e, într-adevăr, și reflexie – cu toate spectacolele pe care ni le oferă. Amuzante, deșuchete, proaspete, dezordonate pentru mințile noastre prea măsurate, tulburătoare, tănuitoare de prea intime impresii, progresii pentru ascunse regresii, răvășitoare ca niște izvoare ce te-nviorază, dar nu te crispează, spectacolele pe care vi le dăruim în FTN2, la Arad, o să fie ca o seară de club cu DJ, ca o plimbare-n parc cu iubita, ca un mângâiat de căței și ca de la mama clătite.”
Ediția din 2014 se deschide cu o premieră a teatrului arădean: „Perplex”, de Marius von Mayenburg, în regia lui Theodor Cristian Popescu. Alături de acest spectacol, lista evenimentelor teatrale din cadrul FTN2 cuprinde titluri precum „Zic Zac” (spectacol de Andreea Gavrilu, laureat la Gala UNATC), „Scene din viața insectelor” (în regia lui Victor Ioan Frunză), „Dreaming Romania” (co-regie de Mihai Pintilie și Radu Horghidan, montare laureată la Festivalul Teatrelor Independente) sau „Paralel” (regia Ferenc Sinkó și Leta Popescu – spectacol nominalizat la Premiile UNITER).
Secțiunea „Focus” a FTN2 îl are ca protagonist pe regizorul Radu Afrim. Astfel, în cadrul evenimentului vor fi prezentate patru dintre creațiile sale. Este vorba despre „Castingul dracului” (Teatrul Național Târgu Mureș, Compania „Tomba Miklós”), „Când ploaia se va opri” (Teatrul „Toma Caragiu” Ploiești), „Fetița din bolul peștelui auriu” (Teatrul German de Stat Timișoara) și „Hai iu iu nu Hey you yo” (UNITER).
Mai multe detalii: <http://www.teatrulclasic.ro>

O VOCE ROMÂNESCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

12 MAI, LUNI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.55: Încheiere

13 MAI, MARȚI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: „Din 4 colțuri ale lumii” 17.55: Încheiere

14 MAI, MIERCURI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

15 MAI, JOI (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Revista, presei 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

16 MAI, VINERI (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

17 MAI, SÂMBĂTĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: „Pe undele Europei” – emisiune euroregională realizată de studiourile de radio din Timișoara și Seghedin 17.55: Încheiere

18 MAI, DUMINICĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: Sinteza știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuiuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

Ecranul nostru

miercuri, 14 mai, m1, ora 13.00
joi, 15 mai, Duna TV, ora 7.00

Doă teme principale va avea emisiunea în limba română de săptămâna viitoare: pe 3 mai s-a ținut la Liceul „N. Bălcescu” serbarea de adio a celor 44 de absolvenți, care în aceste zile dau deja examenele în scris de bacalaureat. În a doua parte a emisiunii veți putea urmări un interviu cu domnul Traian Cresta, președintele AȚRU, care în urma alegerilor din 6 aprilie a devenit purtătorul de cuvânt al românilor din Ungaria în Parlamentul de la Budapesta.

Realizator: Ștefan Crâsta

MICA PUBLICITATE

Casă de vânzare în Iula

Casă de vânzare în Iula, în apropierea Băilor Cetății. Casa are 10 camere, 6 băi, 2 bucătării și sufragerie. Se află pe strada Sittye nr. 19. Prețul: 230.000 EUR. Număr de contact: +36-30-322-5410 (Vorbim limba română).

Glume

1 Mai

Milioane de români spun că ei nu țin sărbătoarea de 1 Mai, fiindcă nu cred în muncă...

De 1 Mai trebuia să defileze toată populația, de la mic la mare. Voiau să ne numere, să vadă câți am mai ieșit din iarnă.

De 1 Mai, șomerii trebuie să lucreze, deoarece ei nu sunt oameni ai muncii, ca să sărbătorească.

Legile muncii:

- Legea 1: Legea este curată sănătate!
- Legea 2: Dacă colegul tău muncește, acesta nu este motiv să faci la fel.
- Legea 3: Ce poți face azi nu lăsa pe mâine, lasă pe poimăine că poate nu mai trebuie făcut!
- Legea 4: Lucrarea care nu se rezolvă de la sine în 30 de zile, nu merită să te mai apuci de ea!
- Legea 5: Locul de muncă nu este o circumstanță ca să stai toată ziua acolo!
- Legea 6: E adevărat că munca înobilează pe om, dar societatea noastră nu are nevoie de nobili.
- Legea 7: Cine nu muncește nu greșește, iar dacă nu greșește, merită să fie promovat.

Absolvenții de la Liceul „N. Bălcescu” și-au luat zborul spre cerul vieții

FOAIA
românească
9 mai 2014
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Șimon. Colectiv redacțional: Anca Liana Butar, Ana Cioca Czesznak. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károly R. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamentele la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2014: 3 luni 1200 forinți; 6 luni 2400 forinți; 1 an 4800 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Fondul de Subvenții al Ministerului Resurselor Umane (Budapesta, Ungaria) și de la Ministerul Afacerilor Externe – Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni (București, România).